

”Neuropatia diabetică rămâne subdiagnosticată atât în România cât și la nivel mondial“

PROF. UNIV. DR. GABRIELA RADULIAN • Președinte Societatea Română de Neuropatie Diabetică
• Vicepreședinte Federația Română de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice

Sunteți coordonatorul științific al Programului SMARTDIAB. Ce ne puteți spune despre Conferințele SMARTDIAB din 2021?

Este vorba despre Programul SMARTDIAB al cărui obiectiv este managementul diabetului zaharat centrat pe pacient. În Conferințele din acest an ne propunem să realizăm și o abordare mult mai complexă a acestui management ținând cont nu numai de ceea ce înseamnă interdisciplinaritate în abordarea persoanei cu diabet zaharat, dar mai mult, includem în cele două ediții din 2021 și noile tehnologii care sunt extrem de importante astăzi în controlul metabolic al diabetului. Și va fi o sesiune specială dedicată acestor tehnologii inovatoare, în care se va vorbi despre utilizarea senzorilor glicemici, despre pompele de insulină, pancreas artificial, abordări extrem de importante atunci când ne gândim la creșterea calității vieții persoanelor cu diabet zaharat.

În România teleconsultația nu a fost niciodată recunoscută până la pandemie. Cum s-au schimbat lucrurile ulterior? Cum s-a aplicat telemedicina în cazul pacienților cu diabet?

Înainte de pandemia COVID 19 monitorizarea diabeticilor era realizată doar prin consultații față în față, evaluând prezența complicațiilor cronice și

eficiența tratamentului prescris. Odată cu condițiile epidemiologice specifice, începând cu 2020, când a început să se vorbească despre distanțare socială, despre ceea ce înseamnă o mai bună gestionare a persoanei cu diabet zaharat în condițiile în care nu erau urgențe majore, s-a implementat acest sistem de telemedicină. De fapt acum vorbim despre „telediabetologie”. Este adevărat că în cadrul telemedicinii neavând persoana față în față uneori consultația se rezumă strict la prescrierea rețetei, ceea ce pentru o bună monitorizare nu este suficient. Este nevoie ca persoana cu diabet zaharat, să fie evaluată periodic, prin această evaluare înțelegând realizarea analizelor de laborator, dar și efectuarea unei electrocardiografe, a examenului oftamologic, determinarea indexului gleză-braț, a testelor specifice pentru neuropatie, toate aceste lucruri vizând prevenirea apariției complicațiilor cronice redutabile ale diabetului zaharat.

Cât de importantă a fost abordarea în îngrijirea persoanelor cu diabet zaharat?

Este foarte important, ca atunci când vorbim despre diabetul zaharat să ne gândim că numărul mare de persoane cu diabet zaharat existent astăzi, generează costuri foarte mari în sistemele de sănătate. Ori prezența acestui număr foarte mare de pacienți cu diabet zaharat determină nu numai implicarea sistemelor de sănătate, dar simultan vorbim și despre o implicare economică și socială, mai ales socială, la cei care necesită o îngrijire specială.

La Congresul Federației Române de Diabet mi-am anunțat candidatura pentru funcția de Președinte al Societății Române de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice și pornind de la întrebarea dvs, voi face toate eforturile pentru a putea realiza împreună cu toți decidenții implicați în managementul diabetului zaharat premisele creșterii calității îngrijirii persoanelor cu diabet zaharat.

Împreună cu colegii mei diabetologi vom depune toate eforturile, ca toți pacienții cu diabet zaharat să fie permanent monitorizați, să beneficieze de un tratament modern și astfel riscul apariției complicațiilor cronice să se reducă substanțial.

Este nevoie de screeningul neuropatiei chiar de la momentul diagnosticului diabetului zaharat. Aceasta datorită faptului că prevalența neuropatiei este foarte mare, ea fiind prezentă la doi din trei diabetici. De aceea, încă de la momentul diagnosticului diabetului sau a prediabetului trebuie realizat screeningul neuropatiei, chiar dacă vorbim despre pandemia COVID 19.

În Conferințele din acest an ne propunem să realizăm și o abordare mult mai complexă a acestui management ținând cont nu numai de ceea ce înseamnă interdisciplinaritate în abordarea persoanei cu diabet zaharat, dar mai mult, includem în cele două ediții din 2021 și noile tehnologii care sunt extrem de importante astăzi în controlul metabolic al diabetului. Și va fi o sesiune specială dedicată acestor tehnologii inovatoare, în care se va vorbi despre utilizarea senzorilor glicemici, despre pompele de insulină, pancreas artificial, abordări extrem de importante atunci când ne gândim la creșterea calității vieții persoanelor cu diabet zaharat.

Au existat probleme, de la debutul pandemiei, legate de accesul la medicamente pentru pacienții cu diabet?

De la debutul pandemiei COVID 19 au fost probleme legate de accesul la metformin, aceasta datorită faptului că există un număr foarte mare de persoane cu acest tratament, întrucât este prima linie de abordare terapeutică a diabetului zaharat de tip 2 alături de optimizarea stilului de viață, și din păcate aprovizionarea farmaciilor cu metformin nu fost realizată în mod continuu. Celelalte medicații au fost prezente în farmacii astfel încât accesibilitatea diabeticilor la ele a fost foarte bună.

Care este situația în România a screeningului neuropatiei în această perioadă de pandemie?

Este nevoie de screeningul neuropatiei chiar de la momentul diagnosticului diabetului zaharat. Aceasta datorită faptului că prevalența neuropatiei este foarte mare, ea fiind prezentă la doi din trei diabetici. De aceea, încă de la momentul diagnosticului diabetului sau a prediabetului trebuie realizat screeningul neuropatiei, chiar dacă vorbim despre pandemia COVID 19. Mai dificil însă a fost în condițiile consultațiilor prin telemedicină, în cadrul monitorizării complicațiilor cronice, datorită faptului că lipsa de adresabilitate a celor cu diabet a fost marcantă atât pentru consultațiile din ambulator cât și pentru spitalizările continue.

De ce este neuropatia subdiagnosticată în general?

Neuropatia este subdiagnosticată datorită faptului că dacă nu se realizează un examen clinic prin care să se evidențieze modificările prezente în cadrul testelor de neuropatie, ea poate fi și asimptomatică.

Prezența anumitor semne și simptome cum ar fi: senzația de picioare reci, prezența furnicăturilor și a înțepăturilor, dar mai ales prezența durerii, îl determină pe diabetic să se adreseze medicului. Dar în condițiile în care aceste semne și simptome lipsesc, realizarea testelor care evidențiază și pun diagnosticul de neuropatie

periferică este extrem de important, pentru că doar astfel putem identifica precoce prezența neuropatiei și putem interveni eficient din punct de vedere terapeutic. Să nu uităm totodată că în afara neuropatiei periferice există și neuropatia autonomă care poate genera un tablou clinic extrem de complex prezent la nivelul tuturor aparatelor și sistemelor. De aceea este nevoie și de această evaluare a neuropatiei autonome care poate fi realizată de diabetolog împreună cu colegii din alte specialități, fie că vorbim de gastroenterologie, urologie, cardiologie, neurologie.

În ce situații neuropatia diabetică poate fi stopată?

Din păcate neuropatia determină 50 până la 70% din totalul amputațiilor nontraumatice de membre inferioare. Ce înseamnă acest lucru?

Pe fondul neuropatiei apar o serie de complicații a ceea ce noi definim ca fiind picior diabetic, fie că sunt leziuni, ulceratii care se pot suprainfecța și pot genera apariția gangrenei, cu risc major de amputație. De aceea este foarte important de intervenit cât mai precoce abordând neuropatia diabetică din punct de vedere terapeutic, dar pe de altă parte și îngrijirea piciorului diabetic este extrem de importantă. Și atunci educația pacienților în ceea ce privește neuropatia diabetică și înțelegerea complicațiilor asociate are un rol decisiv în succesul sau eșecul pe termen lung al tratamentului neuropatiei diabetice.

Care este situația statutului podiatriei la momentul actual în România?

În echipa multidisciplinară în ceea ce privește îngrijirea persoanei cu neuropatie diabetică este absolut necesară implicarea podiatrului, pentru că prezența lui înseamnă de fapt o îngrijire mult mai bună a piciorului diabetic. În prezent podiatria poate fi studiată în cadrul unui Master în cadrul U.M.F.”I. Hatieganu” din Cluj, iar prin absolenții săi statutul podiatriei va fi clar definit și în România.

Neuropatia diabetică una din cele mai frecvente complicații la persoanele cu diabet zaharat rămâne totuși subdiagnosticată atât în România cât și la nivel mondial și pune probleme grave legate de abordarea terapeutică a clinicianului, continuând să afecteze în mod negativ calitatea vieții.

De aceea este necesară implicarea unor programe de screening, alături de ceea ce înseamnă o abordare multidisciplinară, holistică pentru tratamentul cât mai precoce și cât mai eficient chiar înainte de apariția simptomatologiei.

